

De therapie

Van dezelfde auteur:

Afgesneden
Passagier 23

Sebastian Fitzek

De therapie

the house of books

Oorspronkelijke titel: *Die Therapie*

Copyright © 2006 Droemersch Verlagsgesellschaft Th. Knaur Nachf. GmbH & Co. KG, München

Dit boek is mede tot stand gekomen dankzij de onderhandeling van AVA International GmbH, Duitsland (www.ava-international.de)

© Vertaling uit het Duits: Jan Smit

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2015

Omslagontwerp: Gazz Gazz

© Omslagfoto: Ragil SP / Shutterstock

Typografie: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4812 5

ISBN 978 90 443 4819 4 (e-book)

NUR 332

www.sebastianfitzek.de

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Al hetgeen mij ter kennis komt in de uitoefening van mijn beroep of in het dagelijks verkeer met mensen en dat niet behoort te worden rondverteld zal ik geheimhouden en niemand openbaren.

– UIT DE EED VAN HIPPOCRATES

Toon mij uw vrienden,
en ik zeg u wie u bent.

– SPREEKWOORD

Proloog

Toen er een halfuur voorbij was wist hij dat hij zijn dochter nooit meer terug zou zien. Ze had de deur geopend, zich nog één keer omgedraaid en was toen de spreekkamer van de oude man binnengestapt. Maar Josephine, zijn kleine meid van twaalf, zou nooit meer naar buiten komen, daar was hij van overtuigd. Nooit meer zou ze stralend tegen hem lachen als hij haar naar bed bracht. Nooit meer zou hij het bontgekleurde lampje op haar nachtkastje uitdoen zodra ze ingeslapen was. En nooit meer zou hij midden in de nacht wakker schrikken door haar huiveringwekkende gekerm.

Die zekerheid trof hem met het onverwachte geweld van een kop-staartbotsing.

Hij stond op, hoewel zijn lichaam liever op het wiebelige plastic stoeltje was blijven zitten. Het zou hem niet hebben verbaasd als hij ter plekke door zijn knieën zou zijn gegaan en bewusteloos op de kale parketvloer van de wachtkamer was blijven liggen, tussen die gezette huisvrouw met psoriasis en het tafeltje met oude tijdschriften in. Maar die genadige uitweg werd hem niet gegund. Hij bleef gewoon bij bewust-zijn.

PATIËNTEN WORDEN NIET NAAR VOLGORDE VAN BINNEN-
KOMST BEHANDELD, MAAR NAAR URGENTIE.

De tekst van het bordje op de witte, met leer beklede deur van de spreekkamer van de allergoloog leek te zwemmen voor zijn ogen.

Dr. Grohlke was een vriend van de familie en arts nummer

tweëntwintig. Viktor Larenz had een lijstje aangelegd. De eenentwintig voorafgaande artsen hadden niets kunnen vinden. Helemaal niets.

De eerste, een vervanger, was op tweede kerstdag naar het huis op Schwanenwerder gekomen, nu op de kop af elf maanden geleden. Eerst dacht iedereen nog dat de feestelijke fondue Josephine niet goed was bekommen. 's Nachts had ze een paar keer overgegeven en toen diarree gekregen. Zijn vrouw Isabell had de huisartsenpost gebeld en Viktor had Josy in haar dunne batisten nachthemdje naar de huiskamer gedragen. Als hij eraan terugdacht voelde hij nog altijd haar magere armen, de ene hulpzoekend om zijn nek geslagen, in de andere haar lievelingsknuffel, de blauwe kat Nepomuk, geklemd. Onder de bezorgde blikken van de familie had de dokter naar de smalle borst van het meisje geluisterd, haar een infuus met elektrolyten toegediend en haar een homeopathisch middel voorgeschreven.

'Een lichte maagdarminfectie. Er waart iets rond in de stad. Maakt u zich geen zorgen, het komt wel goed,' had de vervanger gezegd toen hij vertrok. Alles zou goed komen. De man had gelogen.

Viktor stond recht voor de spreekkamer van dr. Grohlke. Toen hij de zware deur wilde openen, kreeg hij niet eens de kruk omlaag. Eerst dacht hij dat de spanning van de afgelopen uren hem zelfs van die kracht had beroofd, maar toen begreep hij dat de deur vanaf de binnenkant was afgesloten.

Wat gebeurde hier?

Hij draaide zich abrupt om, met het gevoel dat hij zijn omgeving zag als zo'n filmflipboekje. De beelden drongen schokkerig en in de verkeerde volgorde tot hem door: de Ierse landschappen aan de wanden van de praktijk, de stoffige ficus op de vensterbank, de vrouw met psoriasis op haar stoel. Larenz rammelde nog eens aan de deur en wankelde toen de wacht-

kamer uit, de gang op. Het was stampvol, alsof er in Berlijn geen andere artsen waren dan dr. Grohlke.

Langzaam liep Viktor naar de balie. Een puber met hope-loze acne wilde net een recept laten uitschrijven, maar Larenz duwde hem ruw opzij en begon meteen op de assistente in te praten. Hij kende Maria nog van zijn eerdere bezoeken hier. Toen hij een halfuur geleden met Josy was binnengekomen was zij er nog niet geweest. Nu was hij blij dat haar collega blijkbaar pauze had of ergens anders nodig was. Maria was pas begin twintig en zag eruit als een wat corpulente keepster bij een vrouwenvoetbalteam, maar ze had zelf een dochtertje en ze zou hem wel helpen.

‘Ik moet onmiddellijk naar haar toe,’ zei hij, luider dan zijn bedoeling was.

‘O, goedmorgen meneer Larenz. Leuk u weer te zien.’ Maria herkende de psychiater meteen. Hij was al een tijdje niet meer in deze praktijk geweest, maar ze zag zijn markante kop regelmatig in tijdschriften of op televisie. Hij was een veelgevraagde gast in talkshows, niet in de laatste plaats omdat hij er goed uitzag en in gewonemensentaal gecompliceerde psychische problemen ook voor leken begrijpelijk kon maken. Maar vandaag sprak hij in raadsels.

‘Ik moet onmiddellijk naar mijn dochter!’

De jongen die hij had weggeduwd voelde intuïtief dat er iets vreemds was met deze man en deed nog een stap opzij. Ook Maria aarzelde nu, maar ze probeerde professioneel te blijven glimlachen.

‘Ik begrijp niet goed wat u bedoelt, dr. Larenz,’ zei ze, terwijl ze zenuwachtig aan haar linkerwenkbrauw plukte. Normaal had ze daar een piercing, waar ze altijd aan peuterde als ze geagiteerd was. Maar haar baas, dr. Grohlke, was nogal conservatief en had haar gevraagd het zilveren dingetje weg te halen als er patiënten waren. ‘Had Josephine wel een afspraak voor vandaag?’

Larenz wilde geïrriteerd reageren, maar beheerste zich en hield zijn mond. Natuurlijk had ze een afspraak voor vandaag. Isabell had zelf gebeld. En hij had Josy met de auto hiernaartoe gebracht. Zoals altijd.

‘Wat is eigenlijk een allergoloog, papa?’ had ze hem nog in de auto gevraagd. ‘Iemand die het weer regelt?’

‘Nee, schat. Dat is een meteoroloog.’ Hij keek naar haar in zijn spiegelje en had graag haar blonde haar gestreeld. Ze leek zo breekbaar. Als een engel op Japans zijdepapier. ‘Een allergoloog behandelt mensen die niet met bepaalde stoffen in contact mogen komen omdat ze dan ziek worden.’

‘Zoals ik?’

‘Misschien,’ had hij geantwoord. Hopelijk, had hij gedacht. Dan hadden ze tenminste een diagnose, een begin. De onverklaarbare symptomen van haar ziekte beheersten inmiddels het hele gezin. Josy ging al een halfjaar niet meer naar school. De krampaanvallen kwamen meestal zo abrupt en onregelmatig dat ze het in geen enkel klaslokaal lang uithield. Daarom werkte Isabell nog maar halve dagen en had ze privéonderwijs voor Josy georganiseerd. En Viktor had zijn praktijk in de Friedrichstrasse opgegeven om al zijn tijd aan zijn dochter – of beter gezegd: aan haar artsen – te kunnen besteden. Maar ondanks die geneesherenmarathon van de afgelopen weken stonden alle deskundigen die ze hadden geraadpleegd voor een raadsel. Ze wisten geen verklaring voor Josy’s herhaalde koorts- en krampaanvallen, haar voortdurende infectieziekten en haar nachtelijke neusbloedingen. Soms nam de frequentie van de symptomen wat af en verdwenen ze zelfs helemaal, zodat de familie hoop kreeg, maar na een korte onderbreking begon alles weer opnieuw, dikwijls met nog heviger aanvallen. Tot nu toe hadden de internisten, hematologen en neurologen in elk geval vastgesteld dat het geen kanker, aids, hepatitis of een andere bekende infectie was. Josephine was zelfs al op malaria getest, maar ook dat kon het niet zijn.

‘Dokter Larenz?’

Maria’s worden brachten hem met een schok weer terug in de werkelijkheid. Nu pas besepte hij dat de assistente hem al die tijd met open mond had aangestaard.

‘Wat hebt u met haar gedaan?’ Hij had zichzelf hervonden en zijn stem sloeg bijna over.

‘Hoe bedoelt u dat?’

‘Josy! Wat hebt u met haar uitgespookt?’

Larenz stond nu zo te brullen dat alle gesprekken onder de wachtende patiënten op slag verstomden. Het was Maria aan te zien dat ze geen idee had hoe ze met deze situatie moest omgaan. Natuurlijk was ze als assistente van dr. Grohlke wel gewend aan patiënten die zich vreemd gedroegen. Dit was immers geen particuliere praktijk, en de Uhlandstrasse behoorde allang niet meer tot de betere buurten van Berlijn. Hoertjes en junks uit de naburige Lietzenburger Strasse kwam je hier ook in de wachtkamer tegen. En niemand keek ervan op als een uitgeteerde jongenshoer met ontwenningverschijnselen de assistente uitschold omdat hij niet voor eczeem behandeld wilde worden maar een middel zocht tegen zijn pijn.

Maar dit lag toch anders. Dr. Viktor Larenz droeg geen smerig joggingpak met een gaatjeshemd en afgetrapte gympen. Zijn gezicht was geen slagveld van opengekrabde etterende puisten. Integendeel. Hij zag eruit alsof de term ‘gedistingeerd’ speciaal voor hem was uitgevonden: een slank postuur, een kaarsrechte houding, brede schouders, een hoog voorhoofd en een markante kin. Hoewel hij in Berlijn was geboren en getogen, wekte hij de indruk dat hij uit een veel aristocratischer omgeving kwam. Alleen de grijzende slapen en de klassieke neus ontbraken nog. Zelfs zijn golvende, teakhoutbruine haar, dat hij de laatste tijd wat langer droeg, en zijn scheve neus – het gevolg van een ongelukje bij het zeilen – deden geen afbreuk aan zijn voorname uitstraling. Zijn leeftijd leek moeilijk te schatten, maar Viktor Larenz was drieënveertig. Wie hem zag,

was er onmiddellijk van overtuigd dat hij een linnen zakdoek met geborduurde initialen bij zich droeg en nooit kleingeld in zijn zakken had. Zijn opvallend bleke gelaatskleur suggereerde een drukke werkkring met te veel overuren. En juist dat bracht Maria in een lastig parket. Want van een gepromoveerd psychiater die in een maatpak van meer dan tweeëntwintighonderd euro voor de balie verscheen verwachtte je niet dat hij de hele wachtkamer bij elkaar brulde en met overslaande stem en woeste gebaren onbegrijpelijke taal uitsloeg. Dus wist Maria niet goed wat ze nu moest doen.

‘Viktor?’

Larenz draaide zich om in de richting van de zware stem. Dr. Grohlke had het tumult gehoord en kwam zelf poolshoogte nemen. De magere, oudere arts met het zandkleurige haar en de diepliggende ogen keek hem bezorgd aan. ‘Wat is hier aan de hand?’

‘Waar is Josy?’ riep Viktor hem toe, zo agressief dat dr. Grohlke onwillekeurig terugdeinsde voor zijn vriend. Hij kende de familie al bijna tien jaar, maar zo had hij Larenz nog nooit meegemaakt.

‘Viktor? Zullen we even naar mijn kamer gaan? Dan kunnen we...’

Larenz luisterde niet, maar staarde over de schouder van de arts. Toen hij zag dat de deur van de spreekkamer op een kier stond rende hij erheen en schopte hem met zijn rechtervoet nog verder open, zodat hij tegen een karretje met instrumenten en medicijnen knalde. De vrouw met psoriasis lag op de behandeltafel. Haar bovenlichaam was naakt, en ze schrok zo dat ze vergat haar borsten te bedekken.

‘Viktor, wat bezielt je?’ riep dr. Grohlke hem na. Larenz was alweer terug uit de spreekkamer en stormde langs hem heen.

‘Josy?’

Hij rende de gang door naar achteren en gooide alle deuren open.

‘Josy, waar ben je?’ riep hij in paniek.

‘Lieve hemel, Viktor!’

De oude allergoloog liep achter hem aan, zo snel als hij kon, maar Viktor sloeg geen acht op hem. Hij was nu gek van angst.

‘Wat is hier?’ schreeuwde hij, toen hij de laatste deur links voor de wachtkamer niet open kon krijgen.

‘Een kast met schoonmaakmiddelen. Anders niets, Viktor. Het is een voorraadkast.’

‘Openmaken!’ Viktor rukte als een waanzinnige aan de deurkruk.

‘Luister nou...’

‘*Openmaken!*’

Dr. Grohlke greep Larenz met onverwachte kracht bij zijn bovenarmen en hield hem vast.

‘Rustig nou, Viktor. Luister naar me. Je dochter kan daar niet zijn. De werkster heeft vanochtend de sleutel meegenomen en ze komt pas morgenochtend terug.’

Larenz stond zwaar te hijgen. De woorden drongen wel tot hem door, maar hij begreep ze niet.

‘Probeer logisch na te denken, alsjeblieft.’ Dr. Grohlke greep Viktor nog steviger vast en legde een hand op zijn schouder. ‘Wanneer heb je je dochter voor het laatst gezien?’

‘Een halfuur geleden, hier in de wachtkamer,’ hoorde Viktor zichzelf zeggen. ‘Voordat ze bij jou naar binnen ging.’

De oude arts schudde bezorgd zijn hoofd en keek naar Maria, die hem gevolgd was.

‘Ik heb Josephine niet gezien,’ zei de assistente tegen haar baas. ‘En ze heeft ook geen afspraak voor vandaag.’

Onzin! schreeuwde Larenz in gedachten, en hij greep naar zijn slapen.

‘Isabell heeft telefonisch een afspraak gemaakt. En natuur-

lijk kan Maria mijn dochter niet hebben gezien, want toen we binnenkwamen stond er iemand anders achter de balie. Een man. Hij zei dat we moesten gaan zitten. Josy was zo zwak, zo moe. Ik heb haar in de wachtkamer gezet en ben even weggegaan om een glas water te halen. Toen ik terugkwam, was ze...'

'Er zijn hier geen mannelijke assistenten,' viel Grohlke zijn vriend in de rede. 'Bij ons werken alleen maar vrouwen.'

Viktor staarde hem wezenloos aan en probeerde te begrijpen wat Grohlke zei.

'Ik heb Josy vandaag niet behandeld. Ze is niet bij me geweest.'

De woorden van de arts streden met een doordringend, zenuwslopend gebulder, dat Larenz vanuit de verte hoorde naderen en steeds luider werd.

'Wat klets je nou?' riep hij vertwijfeld. 'Natuurlijk is ze in je spreekkamer geweest. Je hebt haar zelf geroepen. Ik was hier naast en hoorde dat de man achter de balie haar naam afriep. Ze wilde vandaag in haar eentje naar binnen. Dat vroeg ze me, heel dringend. Ze is net twaalf geworden, weet je? Sinds kort doet ze ook de deur van de badkamer op slot. Daarom dacht ik dat ze al in de spreekkamer was toen ik in de wachtkamer terugkwam.'

Viktor opende zijn mond en merkte opeens dat hij dat allemaal niet gezegd had. De woorden gingen wel door zijn hoofd, maar hij was blijkbaar niet meer in staat ze uit te spreken. Hulpeloos keek hij om zich heen, met een gevoel alsof de tijd niet meer synchroon liep. Het zenuwslopende gebulder zwol aan en overstemde nu bijna alle geluiden om hem heen. Hij beseftte dat ze allemaal op hem inpraatten: Maria, dr. Grohlke, zelfs een paar patiënten.

'Ik heb Josy al een jaar niet meer gezien.' Dat waren de laatste woorden van dr. Grohlke die Viktor nog duidelijk kon verstaan. En opeens werd hem alles duidelijk. Eén kort mo-

ment wist hij weer wat er was gebeurd. De afschuwelijke waarheid flitste door zijn hoofd, net zo vluchtig als het einde van een droom op het moment van wakker worden. En net zo snel ontglipte het hem ook weer. Die ene fractie van een seconde begreep hij alles. Josy's ziekte, waaraan ze de afgelopen maanden zo zwaar had geleden. Opeens zag hij wat er was gebeurd. Wat ze haar hadden aangedaan. Met een wurgende angst besefte hij dat ze nu ook achter hém aan zaten. En dat ze hem zouden vinden, vroeg of laat. Maar het volgende moment was hij dat verschrikkelijke besef weer kwijt. Het gleed tussen zijn vingers door, net zo onherroepelijk als een waterdruppel door een afvoerputje.

Viktor klemde zijn handen tegen zijn slapen. Het doordringende, martelende, afschuwelijke gebulder had hem nu bijna bereikt. Het was niet meer uit te houden. Het klonk als het gekerm van een gefolterd dier. Het had bijna niets menselijks meer. En het verstomde pas toen hij eindelijk zijn mond sloot.

1

Het heden, enkele jaren later

Viktor Larenz had nooit gedacht dat hij het zelf nog eens van de andere kant zou meemaken. Vroeger was de kale eenpersoonskamer in de Weddinger kliniek voor psychosomatische trauma's bestemd geweest voor zijn ernstigste patiënten. Nu lag hij zelf in het hydraulisch verstelbare ziekenhuisbed en waren zijn armen en benen met grijze, halfelastische banden aan het bed vastgemaakt.

Er was niemand op bezoek gekomen; geen vrienden, ex-collega's of familie. Zijn enige afwisseling, afgezien van het patroon van het vergeelde rauhfaserbehang, de versleten bruine gordijnen en het door vochtplekken ontsierde plafond, waren de bezoeken van dr. Martin Roth, de jonge chef-arts, die twee keer per dag bij hem kwam kijken. Niemand had bij de directie van de psychiatrische inrichting een aanvraag ingediend om hem te mogen bezoeken. Zelfs Isabell niet. Viktor had het van dr. Roth gehoord en hij kon het zijn vrouw niet kwalijk nemen. Niet na alles wat er was voorgevallen.

‘Hoe lang is het nu geleden dat ik van de medicijnen af ben?’

De arts controleerde net het infuus met de elektrolytzoutoplossing dat naast het hoofdeinde van het bed aan een metalen driepoot hing. ‘Ongeveer drie weken, dr. Larenz.’

Viktor kon het waarderen dat de dokter hem nog steeds met zijn titel aansprak. In al hun gesprekken van de afgelopen dagen had dr. Roth hem met het grootst mogelijke respect behandeld.

‘En sinds wanneer ben ik weer aanspreekbaar?’

‘Sinds negen dagen.’

‘Aha.’ Hij zweeg een ogenblik.

‘En wanneer kan ik naar huis?’

Viktor zag dat dr. Roth moest glimlachen om die poging tot humor. Ze wisten allebei dat hij nooit meer hier – of uit een vergelijkbare beveiligde inrichting – vandaan zou komen.

Viktor keek naar zijn handen en trok zachtjes aan zijn boeien. Blijkbaar was de kliniek door schade en schande wijs geworden. Al bij zijn aankomst hadden ze hem zijn riem en zijn schoenveters afgenomen. En in de badkamer was zelfs de spiegel weggehaald. Twee keer per dag werd hij nu onder bewaking naar de wc gebracht, zonder dat hij kon zien of hij er echt zo ellendig uitzag als hij zich voelde. Vroeger was hij een knappe verschijning geweest, met brede schouders, dik haar en een opvallend goede conditie voor een man van zijn leeftijd. Daar was nu niet veel meer van over.

‘Zeg eens eerlijk, dr. Roth, wat voelt u als u mij hier ziet liggen?’

De chef-arts ontweek weer oogcontact met Viktor en pakte het klembord dat aan het voeteneinde van het bed hing. Het was duidelijk dat hij over zijn antwoord nadacht. Medelijden? Bezorgdheid?

Dr. Roth koos voor de waarheid. ‘Angst.’

‘Omdat u bang bent dat u net zoiets zou kunnen overkomen?’

‘Vindt u dat egoïstisch?’

‘Nee. U zegt het eerlijk, en daar ben ik blij om. Bovendien ligt het voor de hand. Omdat we bepaalde dingen gemeen hebben.’

Dr. Roth knikte slechts.

Hoe verschillend de situatie van de twee mannen ook was, toch waren er ook overeenkomsten in hun leven. Ze waren allebei opgegroeid als enig kind, in een beschermde omgeving in een goede buurt van Berlijn, Larenz als zoon van een

oude, in ondernemingsrecht gespecialiseerde advocatenfamilie in Wannsee, Roth als het troetelkind van twee handchirurgen in Westend. Ze hadden allebei medicijnen gestudeerd aan de Freie Universität in Dahlem en van hun ouders het familie-landhuis en een niet onaanzienlijk vermogen geërfd, waardoor ze financieel onafhankelijk waren. Toch was het toeval, of het lot, dat hen op deze plek had samengebracht.

‘Goed,’ vervolgde Viktor. ‘U ziet dus parallellen tussen ons. Hoe zou ú dan hebben gereageerd in mijn situatie?’

‘U bedoelt als ik had ontdekt wie mijn dochter dat had aangedaan?’

Dr. Roth had de dagelijkse voortgang op het klembord genoteerd en keek Viktor voor het eerst recht aan.

‘Ja.’

‘Eerlijk gezegd weet ik niet of ik het had overleefd als ik had moeten doorstaan wat u hebt meegemaakt.’

Viktor lachte nerveus. ‘Ik heb het ook niet overleefd. Ik ben gestorven. Op de afschuwelijkste manier die iemand zich maar kan indenken.’

‘Wilt u me daar misschien meer over vertellen?’ Dr. Roth ging op de rand van Larenz’ bed zitten.

‘Waarover?’ vroeg Viktor, hoewel hij het antwoord natuurlijk wel wist. De arts had het hem de afgelopen dagen regelmatig gevraagd.

‘Over alles. Het hele verhaal. Hoe u ontdekte wat er met uw dochter was gebeurd. Hoe het zat met Josephines ziekte. Beschrijft u me dat eens. Vanaf het begin.’

‘Het meeste heb ik u al verteld.’

‘Ja, maar het gaat mij juist om de details. Ik wil alles graag nog eens van u horen. Vooral hoe het zover heeft kunnen komen.’

De catastrofe.

Viktor ademde diep uit en staarde weer omhoog naar de vochtplekken op het plafond.

‘Al die jaren na Josy’s verdwijning heb ik gedacht dat er niets ergers bestond dan die onzekerheid. Vier jaar zonder een spoor, zonder enig levensteken. Soms hoopte ik dat de telefoon zou gaan en iemand ons zou vertellen waar haar dode lichaam lag. Ik dacht echt dat niets zo verschrikkelijk kon zijn als die schemertoestand tussen angst en zekerheid. Maar ik vergiste me. Want weet u wat nog erger is?’

Dr. Roth keek hem vragend aan.

‘De waarheid.’ Viktor fluisterde het bijna. ‘De waarheid! Ik denk dat ik die al een keer onder ogen zag in de praktijk van dr. Grohlke, kort na Josy’s verdwijning. Maar het was zo erg dat ik het niet kon verdragen. Totdat ik opnieuw een glimp opving en de waarheid niet meer kon verdringen. Die waarheid heeft me in de meest letterlijke zin van het woord achtervolgd, me geconfronteerd en me toegeschreeuwd.’

‘Hoe bedoelt u dat?’

‘Precies zoals ik het zeg. Ik heb tegenover degene gestaan die verantwoordelijk was voor al die ellende. En ik kon het niet aan. En u weet zelf het beste wat ik op dat eiland heb gedaan en waar dat toe heeft geleid.’

‘Het eiland,’ herhaalde dr. Roth. ‘Parkum, toch? Wat deed u daar eigenlijk?’

‘Als psychiater zou u moeten weten dat dat de verkeerde vraag is.’ Viktor lachte even. ‘Maar ik zal proberen antwoord te geven. Jaren na Josy’s verdwijning had de *Bunte* me een paar keer om een exclusief interview gevraagd. Eerst had ik daar geen zin in, en ook Isabell was erop tegen. Maar toen bedacht ik dat de vragen die ze me per fax en e-mail hadden opgestuurd me misschien konden helpen mijn gedachten op een rij te krijgen. Een beetje tot rust te komen, begrijpt u?’

‘Dus u reed daarheen om aan dat interview te werken?’

‘Ja.’

‘Alleen?’

‘Mijn vrouw wilde en kon niet mee. Ze had een belangrijke

zakelijke afspraak in New York. En eerlijk gezegd was ik ook wel blij om eens alleen te kunnen zijn. Ik hoopte dat ik op Parkum eindelijk de nodige afstand zou kunnen vinden.'

'De afstand om afscheid te nemen van uw dochter.'

Viktor knikte, hoewel dr. Roth het niet als vraag had geformuleerd.

'Zoiets. Dus nam ik mijn hond mee, reed naar de Noordzeekust en nam de boot vanaf Sylt, zonder enig vermoeden wat die reis allemaal teweeg zou brengen.'

'Vertelt u me daar eens wat meer over. Wat is er precies gebeurd op Parkum? Wanneer kwam u voor het eerst tot de ontdekking dat alles met elkaar verband hield?'

De onverklaarbare ziekte van Josephine. Haar verdwijning. Het interview.

'Goed dan.'

Viktor draaide met zijn hoofd en hoorde een nekwervel kraken. Vanwege de banden om zijn handen en voeten was dat de enige ontspanningsoefening die hem overbleef. Hij haalde diep adem en sloot zijn ogen. Zoals altijd duurde het maar even voordat zijn gedachten hem weer naar het verleden brachten, terug naar Parkum. Terug naar het strandhuis met het rieten dak, de plek waar hij vier jaar na de tragedie zijn leven weer op orde had willen krijgen. De plek waar hij had gehoopt de nodige afstand te kunnen vinden voor een nieuwe start, maar waar hij juist alles was verloren.

2

Parkum, vijf dagen voor de waarheid

B: Hoe voelde u zich onmiddellijk na de tragedie?

L: Ik was dood. Ik ademde nog wel, ik dronk en ik at, heel onregelmatig. En soms sliep ik zelfs één of twee uur per dag. Maar eigenlijk leefde ik niet meer. Ik stierf op de dag dat Josephine verdween.

Viktor staarde naar de knipperende cursor achter de laatste punt. Hij was al zeven dagen op het eiland. Een hele week had hij van vroeg tot laat achter het oude mahoniehouten bureau gezeten en geprobeerd de eerste vraag van het interview te beantwoorden. Pas vanochtend was het hem eindelijk gelukt om vier samenhangende zinnen op zijn laptop te typen.

Dood. Er was inderdaad geen beter woord om de toestand te beschrijven waarin hij zich had bevonden, in die dagen en weken daarna.

Daarna.

Viktor sloot zijn ogen.

Van de eerste uren onmiddellijk na de schok kon hij zich niets meer herinneren. Hij wist niet meer met wie hij had gesproken of waar hij was geweest. Toen zijn hele gezin in chaos raakte, had Isabell de zwaarste last moeten dragen. Zij was het die voor de politie Josy's klerenkast had doorzocht om vast te stellen wat ze had gedragen. Zij was het die een geschikte foto uit het album had gehaald voor de zoekactie. Zij was het die de rest van de familie op de hoogte had gebracht,

terwijl hij doelloos door de straten van Berlijn zwierf. De bekende en zogenaamd zo professionele psychiater was op het belangrijkste moment van zijn leven hopeloos door de mand gevallen. En ook in de jaren die volgden was Isabell veel sterker geweest dan hij. Terwijl zij al na een maand of drie haar werk als bedrijfsadviseur weer opvatte had Viktor zijn praktijk verkocht en sindsdien geen enkele patiënt meer behandeld.

De laptop gaf opeens een heldere waarschuwingston en Viktor zag dat de batterij bijna leeg was. Toen hij op de dag van aankomst het bureau naar de panoramaruit in de voorkamer had gesleept, met uitzicht op zee, bleek daar geen stopcontact te zitten. Nu had hij wel een adembenemend uitzicht op de winterse Noordzee, maar moest hij elke zes uur zijn laptop aan de oplader leggen, die op een klein tafeltje voor de haard lag. Haastig sloeg Viktor het Worddocument op, voordat de tekst voorgoed zou verdwijnen.

Net als Josy.

Hij keek even uit het raam, maar wendde zich meteen weer af toen hij in de zee een spiegelbeeld van zijn eigen ziel herkende. De aanwakkerende wind, die langs het rieten dak floot en de golven opzweepte, sprak duidelijke taal. Het was eind november en de winter stond klaar om met zijn medeplichtigen, sneeuw en kou, het eiland te veroveren.

Net als de dood, dacht Viktor, terwijl hij opstond en de laptop naar het bijzettafeltje voor de haard bracht, waar de kabel lag.

Het kleine strandhuis van twee verdiepingen dateerde uit begin jaren twintig van de vorige eeuw. Sinds het overlijden van Viktors ouders was er niets meer aan gedaan. Gelukkig had Halberstaedt, de burgemeester van het eiland, regelmatig de elektrische installatie en de generator gecontroleerd, zodat er in elk geval licht en warmte was. Maar het oude houten huis stond al heel lang ongebruikt, en dat was te merken. De wanden moesten nodig worden geschilderd, zowel binnen als

buiten, het scheepsparket was versleten en moest in de hal gedeeltelijk worden vervangen, en de van dubbel glas voorziene vensters waren door weersinvloeden gaan kieren en lieten te veel kou en vocht door. De inrichting was misschien in de jaren tachtig luxueus geweest en ademde nog altijd iets van de rijkdom van de familie Larenz, maar de Tiffany-lampen, de met nappaleer beklede stoelen en de teakhouten kasten waren bij gebrek aan onderhoud dof en grijs geworden. Hoe lang was het niet geleden dat er zelfs maar een stofdoek overheen was gegaan?

Vier jaar, een maand en twee dagen.

Viktor hoefde niet eens op de oude scheurkalender in de keuken te kijken. Hij wist het uit zijn hoofd. Zoveel tijd was er verstreken sinds hij voor het laatst een voet op Parkum had gezet. Het plafond had al heel lang geen verfje meer gezien, evenmin als de door roet vervuilde schoorsteenmantel. Maar iets anders was toen nog in orde geweest.

Zijn leven.

Want Josy was met hem meegegaan, ook al had de ziekte haar die laatste oktoberdagen al van haar krachten beroofd.

Viktor ging op de leren bank zitten, stak de kabel van de oplader in de laptop en probeerde niet aan het weekend vlak voor die noodlottige dag te denken. Tevergeefs.

Vier jaar.

Achtenveertig maanden zonder enig levensteken van Josy, ondanks een grootscheeps onderzoek en landelijke oproepen via de media. Zelfs een tweedelig televisieprogramma had geen bruikbare aanwijzingen opgeleverd. Toch had Isabell geweigerd haar enige dochter te laten doodverklaren. Daarom was ze ook tegen het interview geweest.

‘Er valt niets af te sluiten,’ had ze kort voor zijn vertrek tegen hem gezegd.

Ze stonden op het grind van de oprit voor hun huis. Viktor

had zijn bagage al in de zwarte Volvo-estate geladen. Drie koffers, één voor zijn kleren, de twee andere met alle paperassen die hij sinds de verdwijning van zijn dochter had verzameld: krantenknipsels, verslagen en natuurlijk de rapporten van Kai Strathmann, de privédetective die hij had ingehuurd.

‘Je hebt niets te verwerken of af te ronden, Viktor,’ herhaalde Isabell nog eens. ‘Helemaal niets. Omdat onze dochter namelijk nog leeft.’ Het paste bij haar hele houding dat ze hem in zijn eentje naar Parkum had laten gaan en waarschijnlijk op dit moment in een kantoor toren aan Park Avenue in New York zat te vergaderen. Dat was de manier waarop zij zich afsloot. Door zich op haar werk te storten.

Viktor kromp ineen op de zwarte bank toen er een gloeiend stuk hout in de open haard met een knal uiteenspatte. Ook Sindbad, die de hele tijd onder het bureau had liggen slapen, sprong verschrikt overeind en staarde verwijtend naar de vlammen. De golden retriever was Isabell twee jaar geleden op de parkeerplaats van het Strandbad Wannsee achternagekomen.

‘Wat krijgen we nou? Wil je soms Josy door zo’n rothond vervangen?’ had hij zijn vrouw toegeschreeuwd toen ze met het dier in de hal van hun villa verscheen. De huishoudster op de eerste verdieping had haastig een goed heenkomen gezocht in de strijkkamer.

‘Hoe moeten we dat beest dan noemen, volgens jou? Joseph?’

Zoals altijd had Isabell zich ook nu niet laten provoceren en haar aristocratische afkomst uit een van de oudste bankiersfamilies van Noord-Duitsland niet verloochend. Alleen haar staalblauwe ogen maakten hem duidelijk wat ze op dat moment had gedacht: Als jij toen beter had opgelet, zou Josy nog bij ons zijn geweest om met deze hond te spelen.

Viktor had het begrepen, zonder dat ze een woord gezegd had. En de ironie wilde dat het dier zich vanaf het eerste moment aan Viktor had gehecht.

Hij stond op om nog eens thee te zetten in de keuken. In de hoop op een tweede middagmaal slenterde Sindbad vermoeid achter hem aan.

‘Vergeet het maar, jongen.’ Viktor wilde hem net een vriendschappelijk klopje geven toen hij merkte dat de hond zijn oren platlegde.

‘Wat is er?’ Hij boog zich naar Sindbad toe en hoorde het nu ook: een metaalachtig, schurend geluid. Een soort gekras dat een oude herinnering in hem wakker riep. Maar hij kon het niet plaatsen. Wat was het?

Viktor sloop langzaam naar de deur.

Daar was het weer. Als een muntje dat over een steen kraste. En nog eens.

Viktor hield zijn adem in. En opeens wist hij het. Het was het geluid dat hij als kleine jongen dikwijls had gehoord als zijn vader van een zeiltochtje terugkwam: het metaalachtige geluid van een sleutel die tegen een stenen pot kraste. En het gebeurde als zijn vader de huissleutel was vergeten en de reserve-sleutel onder de bloempot bij de deur vandaan haalde.

Wie kon dat zijn?

Viktor verstijfde. Er was iemand bij de deur die de geheime plek kende waar zijn ouders altijd hun sleutel verstopten. En die onbekende wilde naar binnen. Naar hem toe.

Met bonzend hart sloop hij de gang door en tuurde door het kijkgaatje in de zware eikenhouten deur. Niets te zien. Net wilde hij de vergeelde jaloezie voor het kleine raampje rechts naast de voordeur omhoogtrekken toen hij zich bedacht en zich nog eens naar het kijkgaatje boog. Geschrokken deinsde hij terug. Zijn hart bonkte tegen zijn ribben. Had hij werkelijk gezien wat hij dácht dat hij zag?

Viktor merkte dat hij kippenvel op zijn armen had. Het bloed gonsde in zijn oren. Maar hij twijfelde niet. Hij wist het zeker. Een fractie van een seconde had hij recht in een menselijk oog gestaard dat blijkbaar naar binnen probeerde te kij-

ken, een oog dat hij ergens van kende, zonder dat hij onmiddellijk wist aan wie het toebehoorde.

Stel je niet aan, Viktor!

Hij haalde diep adem en opende de deur.

‘Wat wilt u...’ begon Viktor op hoge toon, om de onbekende op zijn drempel gepaste schrik aan te jagen. Maar de woorden bestieven hem op de lippen. Er was niemand, noch op de houten veranda, noch op het pad naar het tuinhek, zes meter verderop, noch op de zandweg naar het vissersdorp. Viktor daalde de vier treden naar de voortuin af om onder de veranda te kijken. Als kleine jongen had hij zich daar altijd voor de buurkinderen verborgen als ze verstoppertje speelden. Maar zelfs in het schemerlicht van de langzaam ondergaande middagzon kon hij behalve een paar dorre bladeren die door de wind onder het plankier waren gewaaid niemand ontdekken die zijn rust kwam verstoren.

Viktor kreeg het koud en wreef in zijn handen toen hij het trapje weer beklom. De lichtbruine eikenhouten deur was bijna dichtgevallen door de wind en het kostte Viktor kracht om hem weer open te trekken tegen een windvlaag in. Het was hem bijna gelukt toen hij opnieuw verstijfde.

Weer een geluid. Nog eens. Wat metaalachtiger en helderder nu, maar onmiskenbaar. En deze keer kwam het niet van buiten, maar uit de woonkamer.

Wie het ook was die zijn aandacht wilde trekken, de bezoeker stond niet meer voor de deur maar was al *in huis*.